

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Факультет іноземної філології
Кафедра англійської мови

Кваліфікаційна робота

з теми: **«Жанрові та композиційні особливості сучасного англомовного газетного дискурсу»**

Виконавець: здобувачка другого
(магістерського) рівня вищої освіти
групи Ang1-M24
спеціальності 014 Середня освіта
(Мова і література (англійська) за
освітньо-професійною програмою «Середня
освіта (Англійська мова і зарубіжна
література)»
Зелінська Світлана Олегівна

Керівник: Марчишина А.А.
доктор філологічних наук, професор,
професор кафедри англійської мови

Кам'янець-Подільський – 2025 рік

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИВЧЕННЯ ГАЗЕТНОГО ДИСКУРСУ.....	6
1.1 Поняття, структура та специфіка газетного дискурсу.....	6
1.2 Класифікація жанрів англomовної преси	10
1.3 Основи композиційної організації газетного тексту	14
1.4 Функції газетного дискурсу у сучасному медіапросторі	21
Висновки до розділу 1.....	26
РОЗДІЛ 2 ЖАНРОВІ ОСОБЛИВОСТІ СУЧАСНИХ АНГЛОМОВНИХ ГАЗЕТ	28
2.1 Основні жанри сучасної англomовної газети	28
2.2 Лінгвостилістичні риси жанрових різновидів	30
2.3 Мовні засоби вираження окремих жанрів.....	36
Висновки до розділу 2.....	38
РОЗДІЛ 3 КОМПОЗИЦІЙНІ ОСОБЛИВОСТІ ГАЗЕТНОГО ТЕКСТУ НА МАТЕРІАЛІ СУЧАСНОЇ АНГЛОМОВНОЇ ПРЕСИ.....	40
3.1 Композиція газетної статті.....	40
3.2 Особливості організації матеріалу у різних жанрах.....	43
3.3 Практичний аналіз композиційних прийомів на прикладі статей The New York Times, BBC	46
Висновки до розділу 3.....	49
ВИСНОВКИ.....	51
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	54

ВСТУП

Актуальність теми роботи *«Жанрові та композиційні особливості сучасного англомовного газетного дискурсу»* визначається зростаючим впливом медіатекстів на формування суспільної думки та інтенсифікацією міжкультурної комунікації у глобалізованому світі. Сучасна англомовна газетна преса є потужним інструментом інформаційного впливу й діалогу, який поєднує різноманітні жанри та композиційні засоби для ефективної передачі повідомлень різної спрямованості — від новин до аналітики та розважальних матеріалів. Завдяки специфіці газетного стилю, що ґрунтується на стислості, виразності, доступності та прагненні до інноваційної манери викладу, з'являються нові жанрові форми й композиційні моделі, орієнтовані на широку, полікультурну аудиторію.

Детальний аналіз жанрової структури й композиційних прийомів сучасного англомовного газетного дискурсу дозволяє виявити закономірності мовної економії, синтаксичної лаконічності, поєднання інформативності та емоційного впливу, що є актуальними для розвитку лінгвістики медіатексту й перекладознавства. Крім того, така проблематика важлива з точки зору вивчення трансформацій газетного дискурсу у цифрову епоху, коли змінюються жанрові моделі, стилістичні параметри та способи подачі інформації відповідно до вимог інтернет-ЗМІ та соціальних мереж.

Жанрові та композиційні особливості англомовного газетного дискурсу вивчають як зарубіжні, так і українські науковці. Серед основних зарубіжних дослідників — Allan Bell, Teun van Dijk, Roger Fowler, Guy Cook, David Crystal, George Orwell, Martin Conboy, Norman Fairclough. Вони аналізують стилістику, жанрову гібридність, критичний дискурс-аналіз і соціолінгвістичні аспекти газетної мови.

В Україні цим напрямом займаються Ігор Мирослав (лексико-семантичні особливості газетних текстів), Кришталюк Г.А. (когнітивні механізми заперечення у дискурсі), О.Ю. Карпенко (передача українських реалій в

англомовному газетному дискурсі), Світлана Чугу (медіалінгвістика та прагматика публіцистики). Ці вчені досліджують жанрову структуру, стилістику та комунікативні стратегії сучасного англомовного газетного дискурсу.

Узагальнюючи, дослідження жанрових та композиційних особливостей сучасного англомовного газетного дискурсу сприяє глибшому розумінню ролі медіатексту як соціокультурного феномену, є цінним для підготовки фахівців у сфері перекладу, журналістики та медіа-комунікацій і відповідає потребам сучасного інформаційного суспільства.

Об'єктом дослідження є англомовний газетний дискурс що включає різноманітні жанри публіцистичних матеріалів.

Предметом дослідження є жанрові, композиційні, лексичні, семантичні та стилістичні особливості функціонування цього дискурсу, а також його прагматична роль і способи впливу на читача.

Метою дослідження є всебічне вивчення жанрових та композиційних особливостей сучасного англомовного газетного дискурсу, а також розкриття його структури, функцій та мовних засобів як різновиду публіцистичного тексту.

Для досягнення поставленої мети дослідження було визначено такі завдання:

1. З'ясувати сутність поняття «газетний дискурс», його структуру та специфіку.
2. Визначити класифікацію жанрів сучасної англомовної преси.
3. Дослідити особливості композиційної побудови газетного тексту.
4. Охарактеризувати функції газетного дискурсу в сучасному медіапросторі.
5. Визначити лінгвостилістичні риси основних жанрів.
6. Проаналізувати мовні засоби, що відображають жанрову специфіку.
7. Провести практичний аналіз композиційних прийомів на матеріалі статей провідних англомовних видань (The New York Times, BBC).

Методи дослідження охоплюють описовий, аналізу й синтезу, функціонально-стилістичний, структурно-композиційний, лексико-семантичний та лінгвопрагматичний. Вони застосовувалися для вивчення жанрової специфіки,

композиційної побудови, мовних і прагматичних характеристик сучасного англomовного газетного дискурсу.

Практичне значення результатів дослідження полягає у використанні отриманих знань для підвищення ефективності комунікації в медіасфері, зокрема у журналістиці та медіа-аналітиці. Результати можуть бути застосовані в навчальному процесі для розвитку медіаграмотності, у редакціях газет і онлайн-видань для покращення жанрової структури та стилістики публікацій, а також у перекладацькій діяльності.

Структура роботи. Робота складається з трьох розділів, висновків до розділів, загальних висновків та списку використаних джерел. Повний обсяг роботи 57 листів друкованого тексту, 5-ти рисунків, 3-х таблиць і налічує 43 джерел використаної літератури.

ВИСНОВКИ

У результаті проведеного дослідження на тему *«Жанрові та композиційні особливості сучасного англомовного газетного дискурсу»* було всебічно розглянуто специфіку газетної мови, її структуру, функції, жанрову систему та мовно-стилістичні особливості. Поставлені у роботі завдання дали змогу узагальнити теоретичні підходи до поняття «газетний дискурс» і проаналізувати практичні зразки сучасних англомовних медіатекстів.

Перш за все, було з'ясовано, що газетний дискурс це складне комунікативне явище, яке поєднує інформаційну, впливову та інтерпретаційну функцію. Його головна мета полягає не лише у передачі фактів, а й у формуванні певної суспільної думки, створенні певного емоційного фону навколо подій. Газетний текст функціонує як багаторівнева структура, у якій поєднуються когнітивний, прагматичний, мовний та соціокультурний аспекти.

Розглянувши поняття, структуру та специфіку газетного дискурсу, встановлено, що він характеризується поєднанням стандартних, нейтральних мовних засобів із виразними, емоційно забарвленими елементами, які надають тексту експресивності. Газетна мова поєднує точність та стислість подання інформації з прагненням вплинути на читача через емоційний компонент.

Класифікація жанрів сучасної англомовної преси показала, що найпоширенішими є інформаційні жанри (новини, короткі повідомлення, звіти), аналітичні (стаття, рецензія, коментар, огляд) та художньо-публіцистичні (есе, інтерв'ю, репортаж). Для кожного жанру характерні власні мовно-стилістичні та композиційні особливості. Так, інформаційні жанри тяжіють до нейтральності, точності та лаконічності; аналітичні до аргументованості, логічної структури та наявності оціночних суджень; художньо-публіцистичні до образності, емоційності та використання тропів.

Під час дослідження основ композиції газетного тексту було визначено, що вона базується на чіткому структурному поділі: заголовок, лід (вступ), основна частина та висновок. Заголовок відіграє ключову роль у приверненні уваги, часто

містить елементи метафори, гри слів або контрасту. Лід концентрує основну інформацію, даючи стислий огляд змісту, тоді як основна частина розгортає тему, надає факти, цитати, статистику, аргументи.

Функції газетного дискурсу у сучасному медіапросторі було визначено як інформативну, комунікативну, впливову, розважальну та культурно-просвітницьку. У добу цифрових технологій ці функції розширюються, адже англomовна преса нині представлена не лише у друкованій, а й у мультимедійній формі тобто на сайтах, у соціальних мережах, подкастах, що змінює спосіб сприйняття текстів та підвищує вимоги до їхньої структури й мови.

Вивчення лінгвостилістичних рис основних жанрів дозволило виявити, що сучасний англomовний газетний текст поєднує офіційно-інформативні та емоційно-експресивні елементи. У мові журналістів широко використовуються фразеологізми, алюзії, цитати, метафори, гра слів, іронія. Водночас зберігається прагнення до простоти, точності та доступності викладу.

Дослідження мовних засобів вираження жанрових різновидів підтвердило, що газетний стиль вирізняється компактністю синтаксису, перевагою коротких речень, активним уживанням еліпсисів, аббревіатур, номінативних конструкцій, що відповідає закону економії мовних засобів. Ці особливості зумовлені потребою швидко та ефективно передати інформацію читачеві.

Практичний аналіз композиційних прийомів на прикладі матеріалів The New York Times та BBC показав, що провідні англomовні видання дотримуються принципів чіткої структуризації тексту, логічної послідовності подання фактів та поєднання об'єктивності з помірною емоційністю. Автори майстерно використовують заголовки та підзаголовки як інструмент залучення уваги, а композиція побудована за принципом «перевернутої піраміди» тобто найважливіша інформація подається на початку тексту.

Отже, сучасний англomовний газетний дискурс є динамічним явищем, що поєднує інформативність, впливовість і художність. Його жанрова та композиційна побудова визначається потребами сучасного читача, тенденціями розвитку мас-медіа та загальною глобалізацією інформаційного простору.

Вивчення газетного дискурсу має важливе значення для лінгвістики, журналістики та перекладознавства, адже дозволяє глибше зрозуміти механізми формування суспільної думки, особливості мовного впливу та культурну специфіку англомовного світу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бехта Т.О. Текст і дискурс у новітніх парадигмах лінгвістики: вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна, 2019. Вип.1357,138-147с.
URL:https://www.philol.vernadskyjournals.in.ua/journals/2019/4_2019/part_2/6.pdf (дата звернення: 11.10.2025).
2. Бойко О.П. Дискурс як інструмент соціальної влади. Сумський державний університет, 2017. URL: <https://essuir.sumdu.edu.ua/> (дата звернення: 11.10.2025).
3. Верба Л.Г. Порівняльна лексикологія англійської та української мов: посібник для перекладацьких відділень вузів. Вінниця: Нова книга, 2003. 160 с.
4. Головач Т.М. Тексти FEATURE в сучасній англomовній газеті: теоретичний аспект. Випуск 13. Том 2. Львів. 5с.
5. Гудзь Н.О. Генезис поняття «дискурс» у сучасній лінгвістиці: журнал філології, 2012. №6(34). 83-90 с.
6. Денисова С. П. «Мова інфосфери з позицій дискурсивної лінгвістики». Сучасні дослідження з іноземної філології 8 (2010). 161-165 с.
7. Зайко Л.Я. Масова комунікація: історія, теорія, практика: навч. Посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2023. 256 с.
8. Зайцева В.В. Про жанрову своєрідність газетної мови. Український смисл, 2015. 39-48 с.
9. Замітка. Вікіпедія URL:
<https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%97%D0%B0%D0%BC%D1%96%D1%82%D0%BA%D0%B0> (дата звернення: 11.10.2025).
- 10.Іванов В. Ф. Техніка оформлення газети : курс лекцій. Київ : Знання, 2000. 222 с.
- 11.Карпенко В. О. Основи редакторської майстерності. Теорія, методика, практика : підручник. Київ : Університет «Україна», 2007. 431 с.

12. Карпенко Ю.В. Газетний дискурс як тип масово-інформаційного дискурсу: стаття. Київ: Київський національний лінгвістичний університет, 2018. С. 44.
13. Клименко Н. Ф. Комунікативні стратегії та дискурс. Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2012. 312 с.
14. Клименко Т. І. Поняття дискурсу в сучасній лінгвістиці: Матеріали конференції. Київ : Державний торговельно-економічний університет, 2021. С. 5–6.
15. Коритнік Д. Ю. Сучасний газетний дискурс як тип масово-інформаційного дискурсу. ОНУ ім. Мечникова, 2020. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream/123456789/81106/1/Korytnik_mah_robota.pdf (дата звернення: 12.10.2025).
16. Освіта.ua. Сучасне газетне видання та стиль його оформлення. Освіта.ua. 2024. URL: <https://osvita.ua/vnz/reports/journalism/22663/> (дата звернення: 12.10.2025).
17. Просяник О.П. Теорія та практика медійного дискурсу: навч. Посіб. Київ, 2023. 150 с.
18. Селіванова О.О. Лінгвістична енциклопедія. Полтава: Довкілля-К, 2010. 844 с.
19. Селіванова О.О. Основи теорії мовної комунікації: Підручник. Черкаси: Видавництво Чабаненко Ю. А., 2011. 350 с.
20. Сибірцева Ю.С. Дискурсивна лінгвістика. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/14062387.pdf> (дата звернення: 11.10.2025).
21. Технологія газетно-журнального виробництва : навч. Посіб. / С. Ф. Гавенко, З. М. Сельменська, Л. Й. Кулік, І. М. Назар. Львів: Українська академія друкарства, 2009. 304 с.
22. Тимошик М. С. Видавнича справа та редагування : навч. посіб. Київ : Наша культура і наука, 2004. 224 с.
23. Томчаковська Ю.О. Дискурсологія. Записки з романо-германської філології. Випуск 1 (46). 2021. С. 120. URL: <https://dspace.onua.edu.ua/server/api/core/bitstreams/a91716a6-9a50-4b2a-8d34-40d2941c2c62/content> (дата звернення: 12.10.2025).

24. Федорова Ю. Г. До визначення поняття американського газетного дискурсу: науковий вісник Чернівецького університету. Германська філологія. 2014. Вип. 692-693. С. 286–290
25. Хорошун О.А. Дискурс засобів масової комунікації. Вісник МДУ. Філологія, 2020. Вип. 71, 34-42 с.
26. Шевченко В. Е. Заголовковий комплекс журналу як комунікативна система ЗМІ: Наукові записки Інституту журналістики. 2010. Т. 38. С. 120–128.
27. Шевченко І. С. «Категорії дискурсу як евристична проблема.» Каразінські читання: Людина, мова, комунікація: матер. ІХ Міжнар. наук. конф. (м. Харків, 5 лютого 2010 р.). С. 336–338.
28. Шевченко І.С., О.Т. Морозова Дискурс як мисленнєво-комунікативна діяльність. Харків : Константа, 2005. С.21–28.
29. Яненко Я. В. Методичні вказівки до лекційних, практичних занять та самостійної роботи з дисципліни «Газетно-журнальне видання». Суми : Сумський державний університет, 2012. 24 с.
30. Яненко Я.В. Композиція, конструкція та структура видання: конспект лекцій. Суми: СумДУ, 2013. С. 7–8.
31. Amirrudin, S., & As'ari, Z. (2018). The Language of News Media: Professional or Slang? In RMC Conference Proceedings. Malaysia: RMC. URL: https://klust.edu.my/rmc/wp-content/uploads/sites/4/2018/04/9.-The-Language-of-News-Media-Professional-or-Slang_Suraya-Amirrudin-and-Zulaikha-As%C2%B0%C3%98ari.pdf (дата звернення: 11.10.2025).
32. BBC Bitesize. How do you write a news article? 2022. URL: <https://www.bbc.co.uk/bitesize/articles/zbsbwty> (дата звернення: 13.10.2025).
33. BBC Bitesize. Newspaper articles - Non-fiction text types - Edexcel. 2023. URL: <https://www.bbc.co.uk/bitesize/guides/zqbdqty/revision/6> (дата звернення: 13.10.2025).
34. Bergsland, D. Column width: the key to comfortable reading. The Skilled Workman: Designer's blog, May 2, 2012. URL:

<https://www.bergsland.org/2012/05/book-production/typography/column-width-the-key-to-comfortable-reading/>

35. Frank W. Baker. *Nose for News: Newspaper Organization and Genres*. 2024. URL: <https://frankwbaker.com/NoseForNews1c.pdf> (дата звернення 13.10 2025).
36. Gardner S., Nesi H. A classification of genre families in university student writing. *Applied Linguistics*. 2012. № 34 (1). P. 1–29.
37. Grammarly Blog. *How to Write a News Article: A Complete Guide* Grammarly.com. 2025. URL: <https://www.grammarly.com/blog/writing-tips/news-article/> (дата звернення: 12.10.2025).
38. Iowa State University Press. *Chapter 08: Organization of Newspapers and Magazines*. 2023. URL: <https://www.grammarly.com/blog/writing-tips/news-article/> (дата звернення: 13.10. 2025).
39. Norrick Neal R. *Issues in conversational joking: journal of Pragmatics* 35, 2003. Pp. 1333–1359.
40. Steensen S. *The featurization of journalism. Nordicon Review*. 2011. № 32 (2). P. 49–61.
41. *The Economist. The World Ahead 2025. The Economist*. 2024. URL: <https://www.economist.com/topics/the-world-ahead-2025> (дата звернення: 12.10.2025).
42. *The Economist. The World Ahead 2025. URL: https://www.economist.com/topics/the-world-ahead-2025* (дата звернення : 13 Oct 2025).
43. Trymata. *New York Times vs BBC: UX Wars, 2024. URL: https://trymata.com/blog/new-york-times-vs-bbc-ux-wars/* (дата звернення: 13.10.2025).